

Donderdag den 17den

van Oogstmaand.

H O L L A N D.

AMSTERDAM den 13 van Oogstmaand.

BIJ koninklijk besluit, van den 14den dezer maand, is gedaan de navolgende benoeming:

Van den eersten-luitenant bij het tweede regiment infanterie Klapp, tot kapitein.

De landdrost van het departement Maasland brengt, bij deze, ter kennis van alle de ingezetenen van dit departement, dat het Z. M. den Koning behaagd heeft, bij besluit in dato den 8sten dezer maand, te bepalen de formatie en inrigting van twaalf bataillons vrijwilligers over de gehele uitgestrektheid des rijks, en wel over dit departement twee bataillons, onder de navolgende bepalingen:

1°. Dat dezelve bataillons van de eigen sterkte en samenstelling zullen zijn als die van 's Konings regimenten van linie;

2°. Dat ieder dezer bataillons zich naar welbehagen eene uniform zal kunnen uitkiezen, en dat dezelve bataillons zullen gekleed en betaald worden op den eigensten voet als 's Konings andere regimenten van linie;

3°. Dat elk der gemelde bataillons, na deszelfs formatie, aan een der regimenten van linie zal toegevoegd worden.

4°. Dat elk jongman, 30 vrijwilligers aanbrenge, het regt zal hebben tot luitenant, 50 vrijwilligers aanbrenge tot 1sten-luitenant, 100 vrijwilligers tot kapitein, en 500 vrijwilligers aanbrenge tot luitenant-kolonel benoemd te worden.

5°. Dat van de gemelde bataillons twee zullen georganiseerd worden voor dit departement; te weten een te Rotterdam, en een in den Haag;

6°. Dat de landdrosten dezen maatregel met den meesten nadruk moeten voortzetten; en aan de vrijwilligers, welke zich tot dezen dienst zullen aangeven, alle mogelijke hulpmiddelen, zoo ter bespoediging als tot bereiking van 's Konings wil, zullen aanbieden.

En roept de landdrost voorts, bij deze, alle ingezetenen van dit departement op, omme als opregte vrienden van hun vaderland, de gelegenheid, welke Z. M. hun aanbiedt, om hunne vaderlandsliefde in de tegenwoordige omstandigheden aan den dag te leggen, en tot behoud van het rijk, op welks grond de vijand reeds genaderd is, mede te werken, aante nemen; dien ten gevolge op te komen, en deel te nemen in de oprigting der gemelde bataillons; en zich tot dat einde aan den burgemeester, of raden der stad, of het bestuur der gemeente hunner inwooning aantegeven; die, als daar toe door den landdrost verzocht, en voor zoo veel des noods gelast, hen verder in de bereiking van hun loffelijk oogmerk tot het volbrengen hunner pligten jegens hun vaderland, in allen opzichte zullen aanmoedigen en te gemoet komen.

En wordt zoodanige der ingezetenen, aan welke het, door zijne bijzondere pogingen tot dienst van het vaderland, mogt gelukken, een aantal van 30, 50, 100, of 500 vrijwilligers tot 's Konings dienst in gemelde bataillons bij een te verzamelen, bij deze verzocht, dezelve aan den burgemeester of raad der stad, of het bestuur der gemeente, alwaar zoodanig, voor 's Konings dienst ijverige ingezetenen woont, aantegeven; ten einde dadelijk dien aangaande de noodige beschikkingen zouden kunnen worden gemaakt, en hij zelf bekomme de bevordering, hem door Z. M. toegezegd.

En vertrouwt, eindelijk, de landdrost voorn., dat ieder rechtschapen Hollander zich ijverig zal toonen, omme aan de uitoording in 's Konings naam gedaan, wanneer de verdediging des vaderlands hem roept, gehoor te geven, en zich daar toe bereidwillig te toonen.

Den Haag, den
13den van oogstmaand 1809.

De landdrost voornoemd,
C. G. HULTMAN.

De landdrost van het departement Utrecht, aan de ingezetenen van hetzelfde departement.

Z. M., aan de inwoners van het rijk en aan de opregte vrienden van hun vaderland, de gelegenheid willende doen geboren worden, om hunne vaderlandsliefde in de tegenwoordige omstandigheden aan den dag te leggen, en tot behoud van het vaderland, waarvan reeds een gedeelte door den vijand bezet is, mede te werken, heeft, bij besluit van den 8sten dezer maand, vastgesteld de oprigting, in de gehele uitgestrektheid van het rijk, van twaalf bataillons vrijwilligers, van gelijke sterkte en samenstelling, als die van de regimenten van linie; terwijl Z. M. daar-

bij tevens heeft gelieven te bepalen, dat ieder dezer bataillons zich, naar welbehagen, eene uniform zal kunnen uitkiezen; op gelijken voet zal worden gekleed en betaald, als de andere regimenten van linie, en na deszelfs formatie aan een der regimenten zal worden toegevoegd; dat voorts elk jongman, dertig vrijwilligers aanbrenge, daar door het regt zal hebben tot luitenant benoemd te worden; vijftig vrijwilligers aanbrenge, om tot eersten-luitenant benoemd te worden; honderd vrijwilligers aanbrenge, om tot kapitein benoemd te worden, en vijf-honderd vrijwilligers aanbrenge, om tot luitenant-kolonel benoemd te worden; en eindelijk, dat van deze opgerigten bataillons, een derzelve in dit departement, binnen de stad Utrecht, zal worden georganiseerd.

Het zoude aan de liefde van de ingezetenen tot den soeverein, en aan derzelve moed tegen den vijand, te kort gedaan zijn, om niet te mogen vertrouwen, dat dezelve aan deze roepstem van onzen Koning gaarne gehoor zullen geven, en overeenkomstig Zr. Ms. verlangen, zich gereedelijk tot bescherming en verdediging van den vaderlandschen grond zullen aanbieden.

De plaatselijke besturen belast zijnde met den taak, om diegenen, welke zich vrijwillig aangeven, naar herwaarts optezenden, zal een ieder, die geogen is om in deze omstandigheden zijn vaderland te dienen, zich, bij het bestuur van zijne plaats, kunnen aangeven, of aude a zich alhier kunnen vervoegen, bij den luitenant-kolonel van Schellebeek, welke tot de organisatie van het bataillon, binnen dit departement, door Z. M. herwaarts is afgezonden; zallende voorts de zoodanigen genieten, boven de bijzondere gunst van Z. M., het genot der bekende premien, en van dezulken welke de plaatselijke besturen aan dezelve bevendien zullen toefleggen; terwijl overigens Z. M. Hoogstdeszelfs zorg verzekert, voor de weduwen der genen, die in den dienst van het vaderland mogten komen te sneuvelen.

Dat ieder dan zijne verplichting, in deze, kennde, en het zijne gereedelijk toebrengt, om het vaderland, met Gods hulpe, uit de ongelegenheid, waarin hetzelfde zich bevindt, te helpen redden.

Utrecht, den
17den van oogstmaand 1809. De landdrost voornoemd,
J. H. VAN LIJNDEN.

De opperjagermeester van de kroon brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat het Z. M., bij besluit, in dato den 10den van hooimaand 1809, bepaald heeft, te bepalen; dat, gedurende het jagt-saizoen van den jare 1809, de jagt in de 15 en 16de jagt-districten van het departement Maasland, en in de 1, 2, 3, 4 en 5de jagt-districten van het departement Gelderland, op hazen en veldhoenders, zal blijven gesloten; dat, dien ten gevolge, het niemand zal geoorloofd zijn, in de voorsz. districten, op hazen en veldhoenders te jagen of te doen jagen, op eene boete van vijftig guldens, telken reize te verbeuren, of wel zoodanige boete en straffe, als nader door Z. M., tegen die genen, welke in gesloten tijden jagen, zullen bepaald worden.

De opper-jagermeester voornoemd,
L. VAN HECKEREN.

De raad van administratie van de brigade koninklijke rijdende artillerie, ingevolge autorisatie van Z. E. den minister van oorlog, noodigt, bij deze, alle manschap, welke met paarden kunnen omgaan, en zich willen engageren bij den artillerie-trein, op de volgens tarif bij den lande bepaalde soldij en kleeding, daarenboven eene premie van f 5:5:0, zich dadelijk te vervoegen in den Haag, bij bovengemelden raad.

Den Haag, den
12den van oogstmaand 1809. Ter ordonnantie van gemelden raad,
J. GOERMAN, kapitein.

S P A N J E.

MADRID den 1 van Oogstmaand.

Volgens een' brief van Talavera, van den 29sten van hooimaand, was het engelsch leger, hetwelk de generaal Wellesley in Portugal kommandeerde, vereenigd met de opstandelingen onder Cuesta, het eerste korps, hetwelk Talavera dekte, te moeten getrokken. Twee derden sterker dan de Franschen, hoopten zij, hen gemakkelijk overhoop te werpen, en dachten, dat hare vereeniging te Toledo met de troepen van Venegas hen den weg vrij naar Madrid zou laten.

Ten einde voor Toledo het 1ste en 4de korps, welk laatste zich langs het kanaal uitstreekte, en de reserve, die zich te Madrid bevond, te vereenigen, had men niet meerder dan drie dagen noodig. Zonder een oogenblik tijdsverlies, deed de Koning den vijand tot aan Talavera vervolgen, die reeds op Toledo in aantocht was.

Te Talavera zelve; zich het voordeel van den grond te nut makende, verschansten de Engelschen zich, met voornemen, hunne stelling, tot welken prijs ook, te handhaven; doch met de grootste hevigheid aangevallen zijnde, werden zij weldra genoodzaakt, dezelve te verlaten, na een goed gedeelte van hun voetvolk en een geheel regiment ruitery verloren te hebben. De Franschen hebben op nieuw getoond, dat zij zich nooit laten afschrikken, noch door hinderpalen, noch door het getal der vijanden.

Het verlies des vijands is het dubbeld van het onze; wij hebben ook vele dapperen te beklagen; en onder hen den generaal *Lapisse*, doodelijk gekwetst.

Men verneemt, dat de maarschalk *Soult*, sedert den 25sten, zich met dertig duizend man op marsch heeft begeven, in de rigting van Placencia.

Bij deze bijzonderheden, welke uit de officiële madridsche courant overgenomen zijn, kunnen wij nog eenige niet minder echte bijvoegen.

De Koning is, op den luisterrijken dag van den 28sten, bij het gevecht van Talavera, gestadig op het slagveld gebleven, alwaar hij met eene bewonderenswaardige koelbloedigheid zijne bevelen gaf. Een kanonskogel viel op minder dan drie voet voor hem, en bedekte zijn paard met stof.

Onder de gesneuvelde Engelschen heeft men lord *Russel* gevonden, zoon van den rijken hertog van Bedford, en drie andere kolonels, met vele opper-officieren.

De Engelschen waren op een zeer steilen heuvel verschanst, gedekt met grachten, te midden van eene soort van olijfbosch; en het is intusschen daar, dat zij zoo veel geleden hebben, ofschoon hunne stelling onze ruitery verhinderde, te kunnen schieten. Op een vlak veld waren zij geheel verloren geweest, in weerwil der meerderheid van hun getal.

Het was voornamelijk het 1ste korps, gekommandeerd door den maarschalk *Victor*, welk met eene onverschrokkenheid boven allen lof aangevallen heeft. Een gedeelte van het 4de korps, onder het bevel van den generaal *Sebastiani*, heeft ook uitgemunt. De reserve, bestaande uit de garde en 's Konings huis, heeft wegens het terrein niet kunnen ageren.

De generaal *Lapisse* heeft nog een dag geleefd; hij werd door een kogel, in het hevigst van het gevecht, getroffen. Naar *Illescas* vervoerd zijnde, is hij er des anderen daags overleden, niettegenstaande de zorgen, die den Koning aan hem, zoo als aan allen de gekwetsten, had doen aanwenden.

Wij verwachten alhier ieder oogenblik 8 à 900 engelsche krijsgesvangenen, waaronder een regiment ruitery, welks paarden voor 35 tot 45 louis d'or op het slagveld verkocht zijn.

Venegas had zich de verwijdering van onze troepen van Madrid te nutte gemaakt, om den Taag te Aranjuez overtrekken en de hoofdstad te naderen, alwaar evenwel de rust ongestoord is gebleven, door het beleid van den gouverneur *Belliard*. Doch zoodra *Venegas* vernam, dat de Koning te *Illescas* zijne stelling weder kwam nemen, om deszelfs hoofdstad te dekken, heeft hij de vlugt genomen. Men hoopt, dat hij den Taag niet zal overtrekken zonder het loon zijner stoutheid te ontvangen, indien men hem kan inhalen; want zoodra het zake van spaansche opstandelingen is, dan is dit de grootste moeilijkheid.

De adjudant-kommandant *Carion de Nisas*, die alhier na het beleg van Sarragossa was teruggekomen, en welke van den Koning verlof gekregen had, hoogst denzelfden naar het leger te volgen, is door Z. Kath. Maj. gelast, de tijding der laatste gebeurtenissen aan Z. M. den Keizer te brengen.

(*Journal de l'empire van den 12 van oogstm.*)

M E N G E L I N G E N.

Een zeer opmerkelijk voorval heeft onlangs te Mortagne (in Frankrijk) plaats gehad:

Eene koopvrouw in die stad, omtrent 72 jaren oud, zijnde weduwe, is, den 3den ll., des morgens, niet verre van haren haard, tot asch verteerd gevonden. Het schijnt, dat eene kaars, die bij haar stond, de oorzaak is geweest van den inwendigen brand, welke haar verteerd heeft. Deze vrouw, die sinds langen tijd sterk aan den drank was overgegeven, had omtrent een flesch brandewijn uitgedronken, op den tijd, toen zij het slagoffer van hare oomatigheid is geworden. Men heeft niets van die ongelukkige gevonden, dan de hoofdschedel, het linkerbeen en het uiterste van den regtervoet; zijnde al het overige tot asch verteerd. Van alle de andere ledenmaten bleef niets overig dan stinkend stof, en eene soort van ligte kool, die tegelijk sponsachtig en broos was. Alles liep te zamen, om het geregt te overtuigen, dat niemand bij die weduwe kon zijn ingeslopen, en dat het vuur, door hetwelk zij verteerd is geworden, en dat door eene uitwendige oorzaak werd ontstoken, in de gealcoholizeerde zelfstandigheid van haar ligchaam een voldoende voedsel heeft gevonden, om haar tot asch te verbranden.

Deze ongelukkige en buitengewone toevallen, die men sinds lange niet heeft waargenomen, waren voormaals bekend onder de namen van *combustio*, *incendium* en *deflagratio* (brand, verbrandingen). *Bianchini*, *Scipio*, *Maffrey*, *Paul Rolli*, *le Cat* en *Vicq d'Azyr*, hebben onder anderen, over dit onderwerp geschreven. De heer *Lair* heeft onlangs over deze stof eene fraaije verhandeling uitgegeven, onder den titel van: *proeve over de verbranding der menschen, die door een lang gebruik van geestrijke wateren wordt veroorzaakt.*

De akten van Koppenhagen van 1692, the annual register in 1763 en 1773, de *acta Hafniensia* en het werk van *Harris Bohan-*

ser, de verhandelingen van de koninklijke sociëteit in Londen; en het journal de medicine, 5oste deel, laten daadzaken aan, welke duidelijk bewijzen: 1) dat dit soort van verbranding dikwijls ontstaat uit de enkele aanraking van eene brandende kaars; 2) dat dezelve geen plaats grijpt, dan bij vrouwen, welke zich in sterken drank te buiten gaan; 3) dat water, op het in den brand zijnde ligchaam geworpen, slechts het inwendig vuur aanzet; 4) dat dit vuur dikmaals de kleederen en andere voorwerpen, die zich in de nabuurschap van het ongelukkig slagoffer bevinden, spaart, en 5) dat de verbranding van die lichamen, gelijk de heer *Lair* zich uitdrukt, eene vette doorvoede asch en een smeerig, stinkend en zeer doordringend roet achter laat.

Het zal niet ongepast zijn, alhier eenige aanmerkingen, over eene zoo belangrijke als wonderlijk schijnende stof, te laten volgen. Het gedeelte alcohol, hetwelk in die dranken bestaat, slechts onvolkomen opgelost of ontbonden wordende, trekt in alle de gedeelten van het ligchaam. Deze stelregel is des te gronder, daar men, bij het ontleden van volslagen dronkaards, bevindt, dat alle de gedeelten van hun lijk eene geestrijke lucht hebben, die men vooral in de spiervliezen en in de vetdeelen aantreft. Zoo het ligchaam van vrouwen alleen vatbaar is voor de verbranding, moet men zulks dan niet toeschrijven aan het meer sponsachtig samenweefsel der zachte deelen, zoo wel als aan het minder gespannen samenstel van vaste deelen, die, ligter met de hydrogene en carbonne deelen, waarvan de met alcohol bezwangerde dranken overvloedig voorzien zijn, doortrokken wordende, klaarblijkelijk ontvlambaar zijn. Volgens *Muraire* gebeurt het, in dat geval, dat, bij de eerste werking van het vuur, de vetvliezen breken, dat het vet daaruit loopt en in den brand geraakt. De enkele aanraking van eene brandende kaars, door middel van den adem, die tot *vetriculum* strekt, is genoegzaam, om het vuur, dat het ligchaam in den brand zet en verteert, in hetzelfde te brengen.

De daadzaken, waar over alhier gehandeld wordt, zijn niet minder belangrijk voor de natuurlijke-historie als voor het lijfstraffelijk regt, hetwelk (zoo als zulks eenmaal te Romis is voorgevallen,) zoude kunnen blootgesteld zijn, in geval van eene dergelijke verbranding, onschuldigen ten schavotte te slepen, die, alhoewel in schijn misdadig, indedaad onschuldig zouden zijn: dergelijke daadzaken moeten der regterlijke geneeskunde nimmer onverschillig zijn.

P U B L I E K E F O N D S E N.

Den 11den van hooimaand 1809 waren, op de beurs van Parys, de prijzen der publicke fondsen als volgt: 5 pCt. gecous., interest doende met den 22sten van ientem. 1809, 79 fr. 70 c. *Idem*, interest doende met den 22sten van herftm. 1809, 77 fr. 25 c. Aktien van de fransche bank, 1218 fr. 75 c.

De beursprijs van diverse effecten was, op dingsdag den 15den van oogstmaand 1809, te Amsterdam, als volgt:

H O L L A N D.

Oude obligatien . . . 2½ pCt. 32½ à 33	Nat. schuldbrieven 2½ pCt. 30½ à 35½
Recepissen gefore.	Nat. schuldbrieven 5 — 58 à 58½
negotiatie 1797 . . . 2½ — 32½ à 33	Dito losrenten . . . 2½ — 32½ à 33
Dito vrijwillige negotiatie 1797 . . . 5 — 68½ à 61½	— dito . . . 3 — 37½ à 38½
Dito negotiatie 1804 5½ — 68 à 68½	— 1798 . . . 3½ — 45½ à 45½
Obligatien negotiatie 40 mill. 1807 . 6 — 101 à 102½	— 1801 . . . 3½ — 43½ à 43½
Dito negoc. van 20 millioen 1809 . . 6 — 94½ à 95½	— domeinen . . . 4 — 77 à 77½
30 jarige renten 1782 5 — 78 à 80	— dito 1802 . . . 5 — 62 à 62½
20 jarige dito 1804 5 — 59 à 59½	Bat. rescript, loo- baar na den vrede 4 — 50 à 50½
	Certific. negotiatie van 50 millioen 1808 7 — 84 à 85½

A M E R I K A A N S C H E F O N D S E N.

Bij <i>Stadnitski</i> , van 1797, 6 pCt. 210 à 212	Bij <i>Idem</i> , van den 1sten van slagtm. 1791, 4½ pCt. 65 à 64
Bij <i>van Staphorst</i> , van 1789, 5 — 109 à 105	Bij <i>Idem</i> , van den 1sten van zomerm. 1792, 4½ — 65 à 64
Bij <i>Crommelin</i> . . . 6 — 150 à 151	Bij <i>Hope en comp.</i> , C. S., 5½ — 108 à 108½
Bij <i>van Staphorst</i> , van den 1sten van looem. 1791, 6 — 83 à 84½	Bij <i>van Staphorst</i> , C. S., 5½ — 102 à 105
Bij <i>Idem</i> , van den 1sten van grasn. 1791, 5½ — 77½ à 79	CERTIFICATEN van ORIGINE FONDSSEN.
Bij <i>Idem</i> , van den 1sten van hooim. 1791, 5½ — 76½ à 77	Bij <i>van Staphorst</i> , C. S., 3 pCt. 60½ à 61

D E N E M A R K E N.

Op de kroon, bij <i>Finman</i> , 4 pCt. 91 à 92	Op de tollén, bij <i>Idem</i> , 4 pCt. 84 à 90
Op de bank, bij <i>Dull</i> , 4 — 92½ à 93½	Aziatische comp., bij <i>Idem</i> , 5 — 88 à 91

S P A N J E.

Bij <i>Echenique</i> , . . . 3½ pCt. 44½ à 45½	Bij <i>Hope en comp.</i> , van 1807, 5½ pCt. 67½ à 68
Bij <i>Hope en comp.</i> , van 1805, 5½ — 78 à 79	

O O S T E N R I J K S C H E K E I Z E R L I J K E.

Op de weenerbank, bij <i>Goll en comp.</i> , 5 pCt.	Dito, bij <i>Idem</i> , . . . 4 pCt.
Dito, bij <i>Idem</i> , . . . 4½ —	Certificaten, bij <i>Idem</i> , 5 — 26½ à 27½

RUSLAND, bij <i>Hope en comp.</i> , 5 pCt. 82½ à 83	SAXEN, bij <i>Braunscherg</i> , 5 pCt. 101½ à 102
PORTUGAL, bij <i>Idem</i> , 5 — 98½ à 99	FRANSCH FONDSEN 5 — 78½ à 79
ditto, 5 — 91½ à 92	CERTIFICATEN, van DITO, bij <i>Ketwich en Voomborgh</i> , van <i>Halmmaal en Hagendcorn</i> , en <i>Willelem Barski</i> , . . . 5 pCt. 78½ à 79
ZWEDEN, bij <i>Hogguer en Hasselgreen</i> , . . 5 — 75 à 75½	

Z E R T U D I N G.

Den 15den van oogstmaand, in Texel binnengekomen *J. Gill*, de *Delaware*, van Newyork, en *B. Jacobs*, de *Vr. Margaretha*, van Bergen; laatstgemelde is het papenburgersmakschip gister onbekend gemeld; niets uitgezeild; de wind Z. W.

Den 14den, in 't Vlie binnengekomen *J. D. Smit*, de *Vr. Nijsina*, van Bergen; *P. Meijer*, de *Margaretha Catharina*, van Moss, en *J. Swiers*, de 2 Gebroeders, van Fabisund; de laatste genomen door den franschen kapitein *Prosper*, kapitein *J. van Vliem*; niets uitgezeild; de wind Z. W.

